

HISTORIA ODDZIAŁU WROCŁAWSKIEGO SEP ZAPISANA W INFORMATORACH

Wojciech MICHALSKI¹, Zbigniew LUBCZYŃSKI²

1. Komisja Historyczna Oddziału Wrocławskiego SEP
tel.: 516 408 546 e-mail: z_c_m_50@op.pl
2. Komisja Historyczna Oddziału Wrocławskiego SEP
tel.: 609 715 549 e-mail: lubczyński@ok.wroc.pl

Streszczenie: Historia Oddziału Wrocławskiego Stowarzyszenia Elektryków Polskich ma nieco ponad 75 lat. W tym okresie aktywność społeczna wielu członków Stowarzyszenia wyrażała się w wielu inicjatywach, takich jak: odczyty, konferencje, kluby dyskusyjne, spotkania okolicznościowe, wycieczki techniczne i wyjazdy integrujące o charakterze turystycznym. Większość zaistniałych wydarzeń została opisana w wydawnictwach książkowych finansowanych przez Oddział. Pewien fragment historii Oddziału Wrocławskiego SEP zawarty jest też w *Informatorach O/Wr SEP*. W artykule opisano zagadnienia związane z wydawaniem *Informatora* w 75-letniej historii O/Wr SEP.

Słowa kluczowe: historia O/Wr SEP, informatory.

1. WPROWADZENIE

Historia Oddziału Wrocławskiego Stowarzyszenia Elektryków Polskich ma nieco ponad 75 lat (za datę powołania Oddziału przyjmuje się 05.09.1946 r). Historię tę tworzyli i nadal tworzą ludzie zainteresowani konsolidacją środowiska techników i inżynierów elektryków rejonu Wrocławia (w 1968 roku do wspomnianego środowiska elektryków zostają włączeni technicy i inżynierowie elektronicy). Na przestrzeni tych 75 lat aktywność społeczna wielu członków Stowarzyszenia wyrażała się w takich inicjatywach jak: odczyty, konferencje, kluby dyskusyjne, spotkania okolicznościowe, wycieczki techniczne i wyjazdy integrujące o charakterze turystycznym. Każda z tych inicjatyw ma w 75 letniej historii naszego Oddziału swoich prekursorów i swój początek.

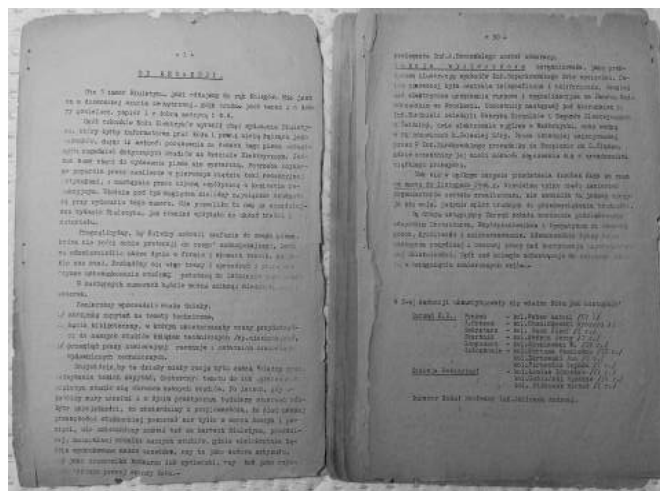
Większość zaistniałych wydarzeń została opisana w wydawnictwach książkowych finansowanych przez Oddział. W 2006 roku wydano książkę zatytułowaną „60 lat Oddziału Wrocławskiego Stowarzyszenia Elektryków Polskich”. Omówiono w niej 35 kadencji (do 2006 r.) podając skład władz Oddziału, sekcji i zespołów w poszczególnych kadencjach oraz najważniejsze wydarzenia zaistniałe w tych kadencjach. W 10 lat później ukazało się kolejne wydanie książkowe zatytułowane „70 lat Oddziału Wrocławskiego Stowarzyszenia Elektryków Polskich”. W pewnym stopniu nawiązywało ono do poprzedniego wydania skupiając uwagę czytelnika na dekadzie 2006-2016.

Pewien fragment historii Oddziału Wrocławskiego SEP zawarty został w *Informatorach O/Wr SEP*. W artykule

opisano zagadnienia związane z wydawaniem *Informatora* w 75-letniej historii O/Wr SEP.

2. PREKURSOR INFORMATORÓW Z 1946 R.

W archiwum Oddziału Wrocławskiego SEP znajduje się „Biuletyn nr 1” wydany w listopadzie 1946 roku. Zachował się w formie maszynopisu o objętości 30 stron. W pierwszej połowie 2020 r. został przepisany na wersję elektroniczną. Skan pierwszej i ostatniej strony pokazano na rys. 1.

Rys.1. Skan pierwszej i ostatniej strony Biuletynu

Jak można przeczytać we wstępnym artykule *Od Redakcji* chęć wydania Biuletynu wyraził ogół członków ówczesnego Koła Elektryków na Wydziale Elektrycznym Politechniki Wrocławskiej. Treści zawarte w omawianym biuletynie najlepiej prezentują tytuły poszczególnych artykułów:

1. „Rola Koła Naukowego w kształceniu charakteru inżyniera” - inż. Z. Szparkowskiego,
2. „Instytut Elektrotechniki Politechniki Wrocławskiej” – prof. Jellonek,
3. „Przemysł Dolnego Śląska w dobie obecnej” – inż. Roman Kurdziel,
4. „Taryfa kwadratowa” – student IV roku Wydz. Elektrycznego – S. Fortuna,

5. „Szkic wycieczki teletechnicznej studentów IV roku Wydz. Elektro-Mechanicznego” – student IV roku Wydz. Elektrycznego – Baron Paweł,
6. „Wycieczka do Wałbrzycha i Pilichowic” – student IV roku Wydz. Elektrycznego – Krzyczkowski Jerzy,
7. „Wycieczka na Górny Śląsk do hut Zjednoczenia Cynkowego w Szopienicach oraz do elektrowni św. Jerzy w Janowie koło Katowic” - student IV roku Wydz. Elektrycznego: S. Fortuna,
8. „Koło Elektryków” student II roku Wydz. Elektrycznego – Fekecz Jerzy.

Biuletyn stanowi kopalnię wiedzy o sytuacji w powojennym obszarze Dolnego Śląska i samego Wrocławia. Został zaprezentowany w całości w numerze 21 Biuletynu O/W SEP.

Poniżej zaprezentowano obszerny fragment artykułu zamieszczonego w Biuletynie przez prof. Jellonka, w którym opisuje sytuację uczelni polskich kształcących elektryków (symbolem (...) oznaczono miejsca, których nie można było odczytać):

„Zacznijmy od uwag ogólnych; na terenie Polski istnieje sześć uczelni kształcących inżynierów elektryków. Z tego politechniki w Gliwicach, Krakowie i Łodzi są twórcami nowymi; dysponują one dość bogatym materiałem ludzkim; w Krakowie dzięki istnieniu zorganizowanych i minimalnie zniszczonych. Akademia Górnicza i Uniwersytet Jagielloński; w Gliwicach dzięki bliskości Krakowa i najbogatszego okręgu przemysłowego Gór...;w końcu w Łodzi ze względu na bliskość Warszawy i miejscowy przemysł włókienniczy.

Nie małym, dodatkowym bodźcem, gromadzącym liczny zespół wykładowców na tych uczelniach są stosunkowo dobre warunki materialne, umożliwiające łączeniem równoczesnym dwu zajęć: na Politechnice w Gliwicach i Krakowie, w Łodzi i Warszawie.

Natomiast wyposażeniu Politechniki te przedstawiają się skromnie. Trudności lokalowe, brak wyposażenia laboratoryjnego i bibliotek – to wszystko sprawia, że uczelnie te można uważać za typowe zakłady w początkowym stadium rozwoju. Istnienie ich jest uzasadnione ogólnym zapotrzebowaniem fachowców w przemyśle względnie chłonnością ośrodka w którym powstały (Gliwice). Natomiast w normalnych czasach byłoby (lo)gicznym otwarcie na razie tylko pierwszych semestrów o przedmiotach przeważnie teoretycznych i stopniowe przygotowanie pracowni potrzebnych na latach wyższych; istnienie, w obecnym stanie zagospodarowania tych uczelni, również wyższych lat studiów, uzasadnione jest koniecznością życia powojennego, w myśl zasady, lepsze niewiele, niż nic.

W odmiennym położeniu znajduje się Politechnika Warszawska; rozporządza ona największą może bazą sił fachowych, tak przedwojennych jak i młodych. Posiada bogatą tradycję i wykazuje duży rozmach (...) budowie. To też mimo ogromnego zniszczenia rozwija się stosunkowo (...)ko. Znaczenie jej dobrze ilustruje powoływanie jej członków do rozwiązywania najpoważniejszych zagadnień życia gospodarczego, ich częste wyjazdy naukowe za granicę itp.

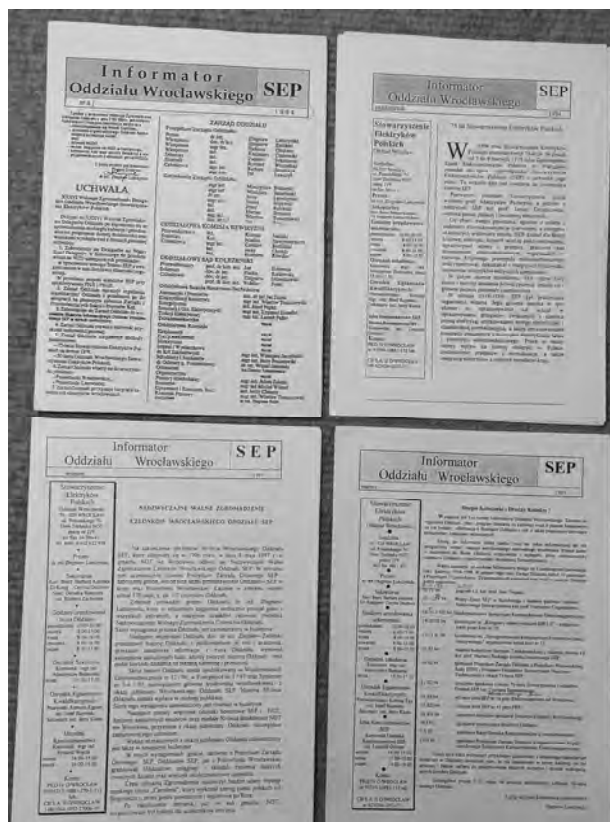
W końcu politechniki: Gdańska i Wrocławska znajdują się w prawie równorzędnych warunkach: posiadają wyposażenie, a brak im dostatecznych ilości personelu naukowego i pomocniczego. Obie one nastawione były na niewielkie liczby słuchaczy, zwłaszcza jeżeli chodzi o wyższe lata studiów. Politechnika Gdańska ma nowsze i obszerniejsze urządzenia; za to uczelnia wrocławska wykazuje mniejsze zniszczenia w sprzęcie i bibliotekach. Obie one nadają się do natychmiastowego szkolenia studentów lat wyższych, ale w niewielkich

ilościach. I obie chorują na brak personelu naukowego, specjalnie ważnego dla wyższych lat studiów”.

3. INFORMATORY WYDAWANE W LATACH 90.

W latach 90. wydano zaledwie cztery *Informatory Oddziału Wrocławskiego SEP*. Były to wydawnictwa okolicznościowe, bez numeracji, w bardzo ubogiej szacie graficznej. Pierwszy z nich ukazał się z datą maj 1994. Został wydany zgodnie z postulatami Walnego Zgromadzenia Delegatów Oddziału z dnia 7.03.1994 r. i zawierał informacje dotyczące:

- ukonstytuowania się Władz Oddziału,
 - schematu organizacyjnego Oddziału.
- Poza tym podano
- uchwałę XXXVI WZDO,
 - wykaz delegatów na WZD w Kołobrzegu,
 - wykaz Kół Oddziału Wrocławskiego SEP.

Rys. 2. Informatory wydane w latach 90.

Poza tym Informator zawierał tzw. Kartę Informacyjną, w której podano wszystkie informacje dotyczące administrowania pracą Oddziału. Kolejny Informator został wydany w październiku 1994 r. Głównym tematem tego numeru była 75. rocznica powstania Stowarzyszenia Elektryków Polskich i stąd we wstępie artykuł okolicznościowy napisany przez doc. dr inż. Zbigniewa Zielińskiego. W omawianym numerze omówiono szczegółowo plan i program działania na kadencję XXXIII (1994-98) w Oddziale Wrocławskim. Podano też składy Rad Nadzorczej i Ośrodka Rzecznawców oraz różnego rodzaju Komisji działających w ramach Oddziału.

Trzeci numer *Informatora* ukazał się w marcu 1995 roku. Zawarto w nim regulamin Oddziału, plan i program działania na XXXIII kadencję (1994-1998) wraz z planem finansowym na 1995 rok. Po raz pierwszy zamieszczono w tym *Informatorze* „Kalendarium” szczególnych wydarzeń

zaistniałych w poprzednim, 1994 roku. Przekazano też informacje o finansach Oddziału i kół, a także propozycje dotyczące prenumeraty czasopism technicznych.

Ostatni z czterech wymienionych *Informatorów* ukazał się we wrześniu 1997 roku. Prawie w całości poświęcony został Nadzwyczajnemu Walnemu Zgromadzeniu Członków Wrocławskiego Oddziału SEP. Odbyło się ono w dniu 8 maja 1997 r. na zakończenie obchodów 50-lecia Wrocławskiego Oddziału SEP. W numerze umieszczono *Skrót wystąpienia prezesa Oddziału na NWZ*, a także *Skrót wystąpienia wiceprezesa Oddziału doc. dr inż. Zbigniewa Zielińskiego na NWZ*. Po raz pierwszy podano listę osób, którym przyznano odznaczenia i medale pamiątkowe z okazji Jubileuszu 50-lecia Oddziału. Po raz pierwszy pojawiły się też w *Informatorze* działy *Z życia Oddziału* i *Informacja o działalności Ośrodka Rzeczoznawstwa*.

4. INFORMATORY WYDAWANE OD 2001 ROKU

W październiku 2001 roku ukazał się *Informator Oddziału Wrocławskiego SEP* z wyraźnym podkreśleniem, że jest to numer pierwszy, co wskazywało na to, że już wtedy planowano kolejne numery. Na podkreślenie zasługuje szata graficzna tego numeru (papier kredowy, kolorowe zdjęcia, format zbliżony do formatu A4). Zresztą taki poziom szaty graficznej utrzymywany jest do dziś. Inicjatorem powołania periodyka o tytule *Informator O/Wr SEP* był prof. BOHDAN SYNAL, ówczesny prezes Oddziału. Głównym celem opracowywania i wydawania kolejnych numerów *Informatora* było przekazywanie członkom Oddziału informacji o wszechstronnej działalności Oddziału w danym kończącym się roku kalendarzowym. Dlatego *Informatory* wydawane były pod koniec danego kończącego się roku kalendarzowego lub na początku roku następnego. Pierwsze trzy numery ukazały się z datami: październik 2001 (nr 1), październik 2002 (nr 2) i maj 2003 (nr 3). Począwszy od numeru 4 - z kilkoma wyjątkami - *Informator* ukazywał się w grudniu kończącego się roku, albo w styczniu następnego roku. W nieco ponad 20-letniej historii ukazywania się tego wydawnictwa dwa razy ukazał się numer podwójny (5 i 6) z datą kwiecień 2007 oraz (12 i 13) z datą grudzień 2012 r.

W dwóch pierwszych numerach nie ma informacji o osobach tworzących Zespół Redakcyjny. Informacja taka pojawia się dopiero w numerze 3. Redakcję tego numeru i następnego, czwartego, tworzyli: Kol. Barbara Kazubek i Kol. Zbigniew Lubczyński. Począwszy od podwójnego numeru 5 i 6 do Redakcji *Informatora* dołączył Kol. Stefan Bugaj, który zajmował się składem i formatowaniem kolejnych *Informatorów*. Taki skład Zespołu Redakcyjnego utrzymał się do numeru 15 wydanego z datą styczeń 2015. W redakcji biuletynu 16 wydanego z datą styczeń 2016

Kolegę Bugaję zastąpił Kol. Jan Pytlarz. Od numeru 17 aż po bieżący nr 22 do pierwszego, dwuosobowego składu zespołu, dołączył Kol. Wojciech Michalski, który przejął obowiązki dwóch swoich poprzedników.

W każdym numerze *Informatora* począwszy od nr 1 aż po bieżący numer stałą pozycję zajmują: Słowo prezesa Wrocławskiego Oddziału SEP, Od redakcji, Kalendarium wydarzeń, artykuły okolicznościowe, Wyniki konkursu na najlepsze Koło SEP w danym roku, Wyniki konkursu na najlepsze prace dyplomowe na wydziałach: Elektrycznym, Elektroniki, Podstawowych Problemów Techniki i – nieco później – na Wydziale Elektroniki Mikrosystemów i Fotoniki, Wykaz osób uhonorowanych różnego rodzaju medalami i wykaz Kolegów, którzy od nas odeszli w danym minionym roku. W kolejnych numerach pojawiały się działy: *Z życia Oddziału*, *kół* i *sekcji*, opisy wycieczek organizowanych przez Oddział i artykuły związane z historią *kół*. Przeciętna objętość numeru to ok. 30 stron. Rekordzistą jest nr 21, którego objętość wyniosła 48 stron.

Rys. 3. Informatory wydawane od 2001 r.

5. PODSUMOWANIE

Informatory Oddziału Wrocławskiego SEP zajmują trwałe miejsce wśród różnego rodzaju wydawnictw O/Wr SEP. Począwszy od roku 2001 stanowią one kompendium rzetelnej wiedzy o działalności Władz Oddziału w poszczególnych cyklach rocznych. Jako członkowie Zespołu Redakcyjnego mamy nadzieję, że w kolejnych latach istnienia O/Wr SEP będą wydawane kolejne numery *Informatora* bogate w treści dotyczące aktywnej działalności kolejnych Władz naszego wrocławskiego Oddziału oraz w artykuły o treści okolicznościowej i historycznej.

HISTORY OF SEP WROCLAW BRANCH WRITTEN IN GUIDEBOOKS

The history of Wrocław Branch of Polish Electrical Engineers Association (SEP) has a little over 75 years (the date of establishment of the Branch is 05.09.1946). During these 75 years, the social activity of many members of the Association was expressed in such initiatives as: lectures, conferences, discussion clubs, occasional meetings, technical trips and integrating tourist trips. Most of these events were described in books financed by the Branch. A certain part of the history of the Wrocław Branch of SEP is also included in the O/Wr SEP Handbooks. This article describes the issues related to the issue of the Guidebook during 75 years of the history of O/Wr SEP.

Keywords: history of O/Wr SEP, guidebooks.